

РЕШЕНИЕ

с. Морты

КАРАР

№ 65

«30» сентябрь 2022 ел

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы федераль законнар, , Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге Советы Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге Уставы нигезендә

КАРАРЫ:

1. Керемнәрне расларга:

- 1.1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге территориясендә төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә;
  - 1.2. төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге;
  - 1.3. төзекләнדרү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аның максатчан күрсәткечләре, муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр
2. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
  3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Морт авыл җирлеге Советы
29.09.2022 ел, № 71 карары белән расланган

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Морт авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм тормышка ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл җирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл җирлегенең 2013 елның 17 августындагы 104-1 номерлы карары белән расланган мәжбүри таләпләрне үтәү (алга таба – контрольгә алына торган затлар) муниципаль контроль предметы булып тора. – Күрсәтелә торган хезмәтләр һәм социаль, инженер һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан файдалануны тәмин итүгә карата таләпләр, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл җирлеге чикләрендә территорияне төзекләндерүне оештыру,

контроль чаралар нәтижәләре буенча кагыйдәләр нигезендә кабул ителә торган карарларның үтәлеше.

Муниципаль контроль предметына кагыйдәләр белән билгеләнгән мәжбүри таләпләр керми, алар гамәлдәге законнар нигезендә дәүләт контроленең (күзәтчелегенең), муниципаль контрольнең башка төрләренә керә.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба-контроль объекты) : Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл җирлеге территориясен төзекләндерү өлкәсендә контрольлек итүче затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында мәжбүри таләпләр, шул исәптән эшчәнлек алып баручы контрольлек итүче затларга карата куелган таләпләр үтәлгә тиеш;

контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге нәтижәләре, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәтләр;

биналар, биналар, корылмалар, территорияләр, шул исәптән җир участкалары, контрольлек итүче затлар булган һәм (яки) файдаланучы һәм төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләргә ия булган башка объектлар.

1.4. Контроль объектларны исәпкә алу төзү аша башкарыла:

тикшерү чараларының бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү системасы (дәүләт мәгълүмат системасы субсистемалары);

башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системалары ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән.

Контроль орган " Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында «2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба – 248-ФЗ номерлы Федераль закон) мәгълүмат системасын кулланып тикшерү объектларын исәпкә ала.

1.5. Муниципаль контроль Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлегә башкарма комитеты (алга таба – контроль органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне турыдан – туры гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлегә Башкарма комитетының муниципаль контроль бүлегенә (алга таба-муниципаль контроль бүлеге) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контроль органы исемнән түбәндәге вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

- 1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) ;
- 2) вазыйфаи йөкләмәләренә элге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яки вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләренә гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәру (алга таба – инспектор) керә.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары исемлегә элге Нигезләмәгә 1 нче кушымта белән билгеләнгән.

Контроль органының вазыйфаи затлары, вәкаләтле затлар контроль чараны үткәру турында Карар кабул итүгә контроль органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба – контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары) керә.

1.7. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.7.1. Инспектор бурычлы:

- 1) контрольдә тотыла торган затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе законнарын үтәргә;
- 2) Россия Федерациясе законнары нигезендә мәжбүри таләпләренә бозуны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча бирелгән вәкаләтләренә үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга;
- 3) контроль чаралар үткәргә һәм законлы рәвештә һәм аларның билгеләнүе нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарган вакытта һәм контроль чараларның бердәм реестрында тиешле мәгълүмат булганда гына, контроль чараларның тиешле реестрында үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлек иткән очракта мондый чаралар үткәргә һәм хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләр башкарырга;
- 4) контроль чаралар үткәргәндә гыйбадәт кылуларга, башка дини йолаларга карата хөрмәт итмәү, аларны үткәргә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләмәләрен бозмаска;
- 5) контрольдә тотыла торган затларның, аларның вәкилләренә булуына комачауламаска, ә тикшерелә торган затларның, аларның вәкилләренә ризалыгы белән, Россия Федерациясе Президенты каршында эшкуарларның хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил яисә аның ижтимагый вәкилләренә, Татарстан

Республикасында эшкуарларның хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең (контроль органнарның контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) һәм федераль законда каралган очрақларда булуына (контрольлек итү чараларынан тыш) № 248-ФЗ һәм әлеге Нигезләмәнең 3.4 бүлекчәсе, консультация бирүне гамәлгә ашырырга;

- б) контроль чараларны үткәргәндә катнашучы контрольлек итүче затларга, аларның вәкилләренә муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документларны, шул исәптән контроль чараны уздыруны прокуратура органнары тарафыннан килештерү турында белешмәләрне бирергә, әгәр мондый килешү 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралса;
- 7) контроль затларны, аларның вәкилләрен контроль чараларының нәтижәләре белән таныштыру;
- 8) контрольлек итүче затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм тикшерү чарасы предметына караган мәгълүматлар һәм (яки) документлар белән таныштыру;
- 9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә, күрсәтелгән авырлык чараларының, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыян китерүгә юл куймаска;
- 10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять биргәндә үз гамәлләренә нигезле булуын расларга;
- 11) контроль чаралар үткәрү һәм контроль гамәлләр кылуның Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларын үтәргә;
- 12) Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документларны һәм башка белешмәләрне контрольда тотучы затлардан таләп итмәскә.

1.7.2. Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә тикшерү чарасын үткәргәндә хокуклы:

- 1) хезмәт таныклығын күрсәтү буенча тоткарлыксыз һәм контроль чараны үткәрү турында тикшерү органы карарында билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнар белән башкасы каралмаган очрақта, житештерү объектларына керергә (карарга);
- 2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган бүтән серне үз эченә алган документлар белән танышу;

2. Зыян куркынычы категорияләре (зыян)

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган йөкләмәләрнең күләмен), интенсивлығын һәм нәтижәләрен билгели торган зыян китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләрне мониторинглау (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Рисклар белән идарә итү максатларында муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда китерелгән зыян (зыян) (зыян) түбәндәге риск категорияләренә берсенә кертелергә мөмкин:

зур куркыныч;

уртача куркыныч;

уртача куркыныч;

түбән куркыныч.

2.3. Гамәлгә ашырыла торган муниципаль контроль кысаларында риск категорияләренә кертелгән контроль объектының критерийлары агымдагы нигезләмәгә 2 нче кушымта белән билгеләнде.

2.4. Контроль объектны риск категорияләренә берсенә кертү аның характеристикалары белән иртәгәге риск критерийлары белән туры килү нигезләрен тикшерү органы тарафыннан башкарыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу яки параметрлы контроль объекттыннан тайпылу куркынычы күрсәтмәле яисә үзеннән-үзе мәжбүри таләпләр булып саналмаган, ләкин риск дәрәжәсе югары булган мондый бозуларның һәм зыян китерү куркынычының булуын күрсәтә (сакланган законлы кыйммәтләргә зыян).

2.5. Муниципаль контроль кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы күрсәткечләре исемлегә Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объект билгеле бер риск категориясенә кермәгән очракта, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектның рискның башка категориядәге риск критерийларына туры килүе яки риск критерийларының үзгәрүе турында мәгълүмат кабул ителгәннән соң биш эш көне эчендә контроль объект.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне тормышка ашырганда контроль орган профилактик чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә:

1) мәгълүмат бирү;

2) куллану практикасын гомумиләштерү;

3) игътибарны игълан итү;

4) консультация;

5) профилактик визит.

3.1. Мәгълүмат бирү контролируемых һәм башка кызыксынган затлар мәсьәләләре буенча мәжбүри таләпләрне үтәү

3.1.1. Контрольлек органы Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегенә рәсми сайтында «Интернет» шәһәр Алабуга.рф мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольлек итүче һәм башка кызыксынган затларга, массакуләм мәгълүмат чараларында, дәүләт мәгълүмат системаларында

(алар булганда) контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша һәм түбәндәге белешмәләрнең башка төрләрәндә мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирүне гамәлгә ашыра:

- 1) гамәлгә ашыруны жайга сала торган норматив хокукый актлар текстлары муниципаль контроль;
- 2) Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны жайга сала торган норматив хокукый актларга кертелгән үзгәрешләр турында, аларның үз көченә керү вакыты һәм тәртибе турында белешмәләр;
- 3) структур берәмлекләренә күрсәтеп норматив хокукый актлар исемлеге мәжбүри таләпләрне үз эченә алган элге актлар, аларның үтәлешен бәяләү контроль предметы булып тора, шулай ук мәжбүри таләпләрне бозганда кулланыла торган жаваплылык чаралары турында мәгълүмат гамәлдәге редакциядәге текстлар белән мәгълүмат;
- 4) расланган тикшерү таблицалары, аларны үз-үзләрен тикшерү өчен кулланырга рөхсәт итүче форматта;
- 5) мәжбүри таләпләрне үтәү өчен кулланмалар;
- 6) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге, контроль объектларын риск категориясенә кертү тәртибе;
- 7) риск категориясен күрсәтеп, контроль чараларның еллык планын формалаштыру кысаларында исәпкә алына торган контроль объектлар исемлеге;
- 8) зыян китерү куркынычларын профилактикалау программасы һәм контроль орган тарафыннан планлы тикшерү чараларын үткөрү планы (мондый чаралар үткәргәндә);
- 9) контрольлек итүче кешедән контроль орган сорый ала торган мәгълүматларның тулы исемлеге;
- 10) мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча консультацияләр алу ысуллары турында белешмәләр;
- 11) контрольлек итүче затларның намуслылыгын стимуллаштыру чараларын куллану турында белешмәләр;
- 12) тикшерү органы карарларына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирү тәртибе турында белешмәләр;
- 13) тикшерү органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган докладлар;
- 14) муниципаль контроль турында докладлар;
- 15) үз-үзеңне тикшерү ысуллары һәм процедурасы турында мәгълүмат (булган очракта), шул исәптән үз-үзеңне тикшерү уздыру һәм мәжбүри таләпләрне үтәү декларациясен әзерләү буенча Методик тәкъдимнәр, һәм контрольлек итүче затлар тарафыннан тапшырылган мәжбүри таләпләрне үтәү декларацияләре турында мәгълүмат;
- 16) Россия Федерациясе норматив хокукый актларында, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда һәм (яисә) зыян китерү куркынычларын профилактикалау программаларында каралган башка белешмәләр.

3.1.2. Контроль органы күрсәтелгән белешмәләрне актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.2. Куллану практикасын гомумиләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү контроль орган тарафыннан елга 1 тапкыр үткәрелә һәм түбәндәге мәсьәләләрне хәл итүгә юнәлдерелгән:

- 1) контроль орган һәм аның вазыйфай затлары тарафыннан мәжбүри таләпләрне, муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарын куллануга бертөрле якин килүләрне тәэмин итү;
- 2) күрсәтелгән бозуларның барлыкка килүенә ярдәм итүче мәжбүри таләпләрне, сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны типик бозуларны ачыклау;
- 3) закон белән сакланган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү очракларын анализлау, зыян китерү (зыян)чыганакларын һәм куркыныч факторларын ачыклау;
- 4) мәжбүри таләпләрне актуальләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү;
- 5) дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр әзерләү.

3.2.2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Яковлево авыл жирлегә территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның хокук куллану практикасын гомумиләштерү үткәрелгән тикшерү чаралары һәм аларның нәтижәләре турында белешмәләр жыю һәм анализлау ярдәмендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.2.3. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча, тикшерү органы хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган доклад әзерли.

3.2.4. Хокук куллану практикасы турындагы Доклад контроль органы житәкчесе боерыгы белән раслана һәм Алабуга муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә, хисаптан соң килүче елның 1 мартыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Хокук бозуга юл куймау турында кисәтү мәжбүри таләпләр

3.3.1. Контроль орган контрольлек итүче затка әзерләнгән торган мәжбүри таләпләрне бозулар яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булганда һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булмаганда һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу турында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яки саклана торган затларга зыян китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганда мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне (алга таба – кисәтүне) игълан итә һәм мәжбүри таләпләрне үтәү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында» 31.03.2021 ел, № 151 боерыгы белән расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

3.3.3. Саклык алганнан соң ун эш көне эчендә контроль органга саклыкка каршы килергә хокуклы.

3.3.4. Каршы килү булырга тиеш:

- 1) каршылык жиберелә торган контроль органның исеме;

- 2) юридик затның исеме, индивидуаль эшкуар яки гражданның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – булган очракта), шулай ук контакт телефоны номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм почта адресы, алар буенча контрольгә алынучы затка җавап җибәрелергә тиеш;
- 3) Саклык датасы һәм номеры;
- 4) дәлилләр, алар нигезендә контролируемое зат, игълан ителгән Упкыны нигезендә түгел;
- 5) контроль зат тарафыннан Саклык алу датасы;
- 6) шәхси имза һәм Дата.
- 7) салым түләүченең идентификацион номеры - юридик зат, индивидуаль эшкуар;
- 8) паспорт яки шәхесне раслаучы башка документның сериясе һәм номеры, яшәү урыны адресы (гражданның өчен).

3.3.5. Контроль органга каршы килүләр контрольлек итүче зат тарафыннан кәгазь рәвешендә почта аша йә гади электрон имза белән яки көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, контроль органның 248-ФЗ номерлы Федераль законы белән билгеләнгән очракларда, кисәтүдә күрсәтелгән электрон почта адресына яисә саклыкта күрсәтелгән башка ысуллар белән җибәрелә.

3.3.6. Кирәк булган очракта, үз дәлилләрен раслаганда, контроль зат каршы килүгә тиешле документларны яисә аларның расланган күчәрмәләрен беркетә.

3.3.6. Контроль орган аны алганнан соң унбиш эш көне эчендә саклыкка карата каршылыкны карый.

3.3.7. Каршы карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) саклыкны бетерү формасында каршы килүне канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәбен күрсәтеп каршы килүне канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.8. Контроль орган контрольгә алынган кешегә каршы карау нәтижәләре турында хәбәр итүгә каршы карау көненнән биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

3.3.9. Шулай ук нигезләр буенча кабат каршы юнәлеш рәхсәт ителми.

3.3.10. Контроль орган мәҗбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтүләргә исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.4. Консультация

3.4.1. Контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйләп мäsсәләләр буенча башкарыла:

- 1) контроль чараларны үткәрү тәртибе;
- 2) тикшерү чараларын уздыру вакытлылыгы;
- 3) тикшерү чаралары йомгалары буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль органы карарларына шикәят бирү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирәләр:

- 1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемент аша, шәхси кабул итүдә яки профилактик чара уздыру барышында, контроль чарада;

2) контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең контрольлек органының вәкаләтле вазыйфай заты имзалаган бертиплы мөрәжәгатьләре буенча (10нан артык бертиплы мөрәжәгать) язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Индивидуаль консультация һәр мөрәжәгать итүчене шәхси кабул итүдә инспекторлар тарафыннан 10 минуттан артып китә алмый.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә язмага телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирми.

3.4.5. Консультация язмага түбәндәге очракларда контроль органының вазыйфай заты тарафыннан башкарыла:

а) контроль зат тарафыннан консультация сораулары буенча язма җавап бирү турында язма сорау бирелде;

б) консультация вакытында бирелгән сорауларга җавап бирү мөмкин түгел;

в) куелган сорауларга җавап өстәмә мәгълүмат соратуны таләп итә.

3.4.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнының мөрәжәгатьләрен карау тәртібе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язмага җавап бирү турындагы запрос җибәрергә хокуклы.

3.4.7. Тикшерү органы үткәрелгән консультацияләрне исәпкә ала

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визитны инспектор контрольдә тотучы затның эшчәнлеген башкару урыны буенча яисә видео-конференц-элементә куллану юлы белән профилактик әңгәмә рәвешендә уздыра.

Профилактик визит барышында контрольдә тотылуучы зат үз эшчәнлегенә яисә аңа караган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килүе, риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуллары турында хәбәр итә, шулай ук

контроль чараларның төрләре, эчтәлегә һәм интенсивлыгы турында

контроль объектына карата, аларны рискның тиешле категориясенә кертүдән чыгып.

3.5.2. Профилактик визит уздырганда куелган булса,

контроль объектларның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) яки шундый зыян китерү (зыян) китерү куркынычы китерүе сәбәпле, контроль органының вазифай заты профилактик визит турында хисап формасында контроль чаралар үткөрү турында Карар кабул итү өчен бу турыда контроль органы җитәкчесенә кичекмәстән мәгълүмат җибәрә.

3.5.3. Мәжбүри профилактик визит контрольдә тотылуучы затларга карата үткәрелә төзекләндерү өлкәсендәге законнарның мәжбүри таләпләрен үтәп, мондый эшчәнлек башланганнан соң бер ел эчендә.

Контроль затка мәжбүри профилактик визит үткөрү турында контроль органга аны үткөрү көненә кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

3.5.4. Мәжбүри профилактик визитны үткөрү турында хәбәр язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә төзелә һәм түбәндәге мәгълүматларны үз эченә ала:

1) хәбәрнамә төзү датасы, вакыты һәм урыны;

- 2) контроль органның исеме;
- 3) контроль йөзнең тулы исеме;
- 4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);
- 5) профилактик визитның датасы, вақыты һәм урыны;
- 6) вәкаләтле вазыйфаи зат имзасы.

3.5.5. Мәжбүри профилактик визит үткәрү турында белдерү контроль зат адресына язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә жиберелә.

Контрольлек итүче зат, мәжбүри профилактик визитны уздырудан баш тартырга хокуклы, бу хакта мәжбүри профилактик визитны үткәрү турында мәжбүри профилактик эш көненнән алып өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр жибергән тикшерү органына хәбәр иткән.

Мәжбүри профилактик визитны үткәрү вақыты контроль орган тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

3.5.6. Профилактик визит йомгаклары буенча инспектор профилактик визит үткәрү турында акт төзи, аның формасы контроль органы тарафыннан раслана.

3.5.7. Тикшерү органы үткәрелгән профилактик визитларны исәпкә ала.

4. Контроль чаралар кысаларында үткәрелә торган муниципаль контроль

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткәрүне оештыру аша башкарыла:

инспекция визиты, рейд тикшерү, документар тикшерү – күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез, шулай ук профилактик чаралар үткәрү кысаларында.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнеш булып тора:

инспектор белән идарә итүче зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры үзара бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотыла торган затның эшчәнлеген тормышка ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очрактарыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнештә башкарыла торган контроль чаралар контроль органы тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) контрольлек органында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу яисә контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен яки мондый параметрлардан объектның тайпылышын ачыклау;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән тикшерү чараларын уздыру сроклары житү;

3) конкрет контрольлек итүче затларга карата тикшерү чаралары үткәрү турында Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждандар хокукларының һәм ирекләренен үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

Контроль чаралар инспекторлар контрольлек органының вәкаләтле вазыйфалары затлары йөкләмәләре нигезендә, контроль органының эш планнарындагы йөкләмәләргә кертеп, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очрақларда да үткәрелә.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән хезмәттәшлектән тыш, инспектор һәм контроль чарага жәлеп ителгән затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләргә башкару юлы белән үткәрелә:

тикшерү;

сораштыру;

язма аңлатмалар алу;

документларны таләп итү;

экспертиза.

4.1.5. Контроль зат белән үзара бәйләнешне, шулай ук документлар тикшерүне күздә тотучы тикшерү чарасын үткәрү өчен контроль органының вәкаләтле заты кул куйган карары кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган бөлешмәләргә күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләргә үтәлешен күзәтүгә карата, күчмә тикшерүгә карата Нигезләмәнең әлегә пунктының беренче абзацында каралган әлегә тикшерү чарасын үткәрү турында Карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар тикшерү органы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда контроль органы экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чараларны үткәрүгә жәлеп ителә торган экспертлар реестрына кертелгән экспертларны, эксперт оешмаларын контроль чараларына жәлеп итә.

4.1.7. Контроль зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы тикшерү чарасын үткәргәннән соң, инспектор Россия Икътисады үсеш министрлыгының 31.03.2021 ел, № 151 бөерыгы белән расланган форма буенча тикшерү чарасын (алга таба – акт) төзи

"Контроль (күзәтчелек) органы кулланган документларның типик формалары турында".

Мондый чараны үткәрү нәтижәләргә буенча мәжбүри таләпләргә бозу ачыкланган очрақта, актта нинди мәжбүри таләпнең бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлегә тарафыннан билгеләнүгә күрсәтелә.

Ачыкланган бозу очрақлары бетерелгән очрақта, контроль зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы тикшерү чарасы тәмамланганчы, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләргә бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар

актка кушыла.

Тикшерү чараларын үткэргәндә тутырылган тикшерү таблицалары актка тартылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны уздыру төгәлләнгән көнне тикшерү чарасы урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, Хезмәт, башка серне тәшкит иткән мәгълүматны үз эченә алган контроль чараның нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чара актында күрсәтелгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә аларга шикаять бирергә хокуклы.

4.2. Планлы тикшерү чаралары

4.2.1. Планлы тикшерү чаралары контроль органы төзегән һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле чираттагы календарь елына планлы тикшерү чараларын үткәру планы нигезендә үткәрелә.

4.2.2. Рискның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыруның төрләре, вакыт аралыгы зыян китерү (зыян китерү) куркынычларына туры килә.

4.2.3. Контроль орган планлаштырылган контроль чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә ала:

инспекция визиты;

рейд тикшерүе;

документар тикшерү;

күчмә тикшерү.

Риск категориясенә кергән объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү һәм күчмә тикшерү үткәрелә.

Урта риск категориясенә кергән объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү һәм күчмә тикшерү үткәрелә.

Уртача риск категориясенә кергән объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү һәм күчмә тикшерү үткәрелә.

4.2.4. Зур риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты-3 елга бер тапкыр.

Урта һәм уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын уздыру вакыты-4 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектка карата планлы тикшерү чаралары үткәрелми.

4.3. Планнан тыш контроль чаралары

4.3.1. Планнан тыш контроль чаралары документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.3.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткөрү турында карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.3.3. Планнан тыш контроль чаралары, планнан тыш контроль чаралардан тыш, әлеге Нигезләмәнең 4.1.3 пункттындагы 1, 3, 4 пунктчаларында каралган нигезләмәләр буенча үткәрелә.

4.3.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелсә, әлеге чара шундый килештерүдән соң үткәрелә.

4.4. Документар тикшерү

4.4.1. Документар тикшерү контрольлек органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган һәм аның предметы булып контрольлек итүче затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлардагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген башкарган кулланыла торган һәм контроль органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәүгә бәйле документлар тора торган контроль чара тора.

4.4.2. Контроль орган карамагындагы документлардагы мәгълүматларның дәрәҗәсигә нигезле шикләр уята яки бу мәгълүматлар контрольлек итүче затның мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, контроль органы контрольлек итүче зат адресына документларны тикшерү барышында карау өчен кирәкле бүтән документларны тапшыру таләбен жиберә.

Әлеге таләпне алганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органына жиберергә тиеш.

4.4.3. Документар тикшерүне үткөрү срогы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күрсәтелгән срокка мизгелдән башлап кертелми:

1) контроль орган контрольлек итүче затка документлар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны таләпләр буенча күрсәтелгән документларны тикшерү органына тапшыру вакытына кадәр тапшырырга таләпләр жиберергә;

2) контроль затка контроль органы мәгълүматы жиберелгәннән бирле чор: контрольлек итүче зат тапшырган документларда хаталарны һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль органында булган документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган белешмәләрнең туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны тикшерү органына тапшырганчы кирәкле аңлатмаларны язма формада тапшыру таләпләре турында.

4.4.4. Документар тикшерү барышында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлегә:

1) документларны таләп итү;

2) язма аңлатмалар алу;

3) экспертиза.

4.4.5. Тикшерү чарасын үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка контроль затның мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренен, шул исәптән фотога төшерү, аудио һәм видеоязма материалларын, мәгълүмат базаларын,

мәгълүмат банкларын, шулай ук мәгълүмат банкларын үтәүчеләрне бәяләүне үткәрү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне тапшырырга (жибәрергә) хокуклы.

Документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән контрольлек итүче зат таләп буенча таләптә күрсәтелгән срокта сорала торган документларны контроль органга яисә тиз арада үтенеч белән язма рәвештә жибәрә, инспекторга, сәбәпләрен һәм срогын күрсәтеп, документларны тиешле срокта тапшыра алмавы турында хәбәр итә, бу вакыт эчендә контрольдә тотыла торган зат таләп ителә торган документларны тапшыра ала.

Фотография, аудио һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат чараларына, документар тикшерүне үткәрү вакытына тикшерү чараларын үткәрү өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокуклары булган логин һәм пароль рәвешендә бирелә.

4.4.6. Инспектор тарафыннан контроль заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан язма аңлатмалар соралырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга, тикшерү тәмамланганчы, ике эш көненнән дә соңга калмыйча, ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма Аңлатмалар Язма документны ирекле формада төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор оешманың вазифаи затлары яки хезмәткәрләре, контрольлек итүче затлар, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән үз кулы белән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән таныша, кирәк булганда текстны тулыландыра, инспекторның үз сүзләреннән дәрәс язылганын билгели һәм документка имза сала, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтә.

4.4.7. Экспертиза контроль органы кушуы буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан башкарыла.

Экспертиза контроль чараны уздыру барышында контрольлек итүче затның (аның филиаллары, аерым структур бүлекчәләр Вәкиллекләренен) булу (эшчәнлек башкару) урыны буенча, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген башкару урыны буенча башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта контроль органы һәм эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре контроль органы раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.4.8. Актны документар тикшерү үткәреләп беткән көнне тикшерү органы урнашкан урын буенча рәсмиләштерелә.

4.4.9. Акт контроль орган контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә жибәрелә.

4.4.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешсез үткәрелә.

4.5. Күчмә тикшерү

4.5.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затның (аның филиалларының, аерым структур бүлекчэләрнең Вәкиллекләренен) булу (эшчәнлеген тормышка ашыру) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион аралашу чараларын кулланып, шул исәптән аудио яки видео элементә аша үткәрелергә мөмкин.

4.5.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль орган карамагындагы яки ул сораган документларда һәм контрольдә тотыла торган затның аңлатмаларында булган мәгълүматларның тулылыгына һәм дөреслегенә ышанып тапшырырга;

2) контрольгә алына торган затның һәм (яисә) аңа караган һәм (яки) кулланыла торган контроль объектларының, әлеге Нигезләмәнең 4.5.1 пунктында күрсәтелгән мәжбүри таләпләргә чыгып, эшчәнлегенен, гамәлләренен (гамәл кылмавының) туры килүен һәм контроль чараларның башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуын бәяләү.

4.5.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килешү буенча гына үткәрелә ала.

4.5.4. Контроль орган контрольгә күчмә тикшерү үткәрү турында контрольгә алынган карарның күчәрмәсен егерме дүрт сәгатьтән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

4.5.5. Инспектор күчмә тикшерүне үткәргәндә контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгы, күчмә тикшерү уздыру турындагы карарның күчәрмәсен тәкъдим итә, шулай ук контроль чараларның бердәм реестрында исәп номеры хәбәр итә.

4.5.6. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара тәэсир итешүнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатьтән, микро предприятие өчен унбиш сәгатьтән артмаска тиеш.

4.5.7. Жир күзәтчелеге бүлегенен дәүләт инспекторы тарафыннан Аксубай районы ЖЧЖ "Аксубай азык корпорациясе" эшчәнлегенә карата еллык план буенча күчмә тикшерү уздырды.:

- 1) тикшерү;
- 2) Сораштыру;
- 3) документларны таләп итү;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) экспертиза.

4.5.8. Тикшерү инспектор контрольлек итүче зат һәм (яки) аның вәкиле катнашында видеоязманы мәжбүри куллану белән башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.5.9. Сораштыру инспектор тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлүен бәяләүне уздыру өчен, тикшерелә торган заттан яки аның вәкиленнән һәм мондый мәгълүматка ия башка затлардан телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтижәләре сорашып белешүләрнең дөреслеген раслаучы сораштырылучы зат тарафыннан имзаланган сораштыру беркетмәсендә, шулай ук тикшерү чарасы актында, алынган белешмәләр тикшерү чарасы өчен әһәмиятле булган очракта, теркәлә.

4.5.10. Тикшерүне, сораштыруны гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу очрактары ачыкланган очракта инспектор мәжбүри таләпләрне бозу дәлилларен теркәү өчен фотография, аудио һәм видеоязмалардан, дәлилларне теркәүнең башка ысулларыннан файдаланырга хокуклы.

Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен фотога төшерү ярдәмендә теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның һәрберсенен ике снимкасы белән үткәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәү өчен фотосурәتلәр һәм видеоязмалар куллану, дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрне исәпкә алып, гамәлгә ашырыла.

4.5.11. Контрольдә тотыла торган зат тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 4.4.5, 4.4.6 һәм 4.4.7 пунктлары нигезендә экспертиза үткәрү гамәлгә ашырыла.

4.5.12. Күчмә тикшерү тәмамлангач, инспектор күчмә тикшерү актын тәшкил итә. Фотога төшерү, аудио һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

Актын дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә аша күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктының икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.5.13. Күчмә тикшерүне үткәрү, эшчәнлек алып бару урынында контрольгә алынучы зат булмау сәбәпле, яисә эшчәнлекнең чынбарлыкта үтәлмәвенә бәйле рәвештә, яисә күчмә тикшерүне үткәрү яки тәмамлау мөмкин булмауга китергән башка гамәлләр (гамәл кылмау) белән бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор сәбәпләрне күрсәтеп, күчмә тикшерүне уздыруның мөмкин булмавы турында акт төзи һәм контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә контроль чараларны тәртиптә үткәрүнең мөмкин булмавы турында, 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында күчмә тикшерүне күчмә тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.5.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, граждан контроль органына тикшерү чараларын үткәргәндә булуы мөмкин булмау турында мәгълүматны тапшырырга хокуклы:

- 1) вакытлыча инвалидлык;
- 2) судлар, хокук саклау органнары, хәрби комиссариатлар чакыруы (хәбәрләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә тикшерү чараларын үткәргәндә булу мөмкинлеген булдырмый торган чик кую чарасын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүматлар кергәндә контроль чаралар үткәрү контроль орган тарафыннан әлеге мөрәжәгать итү өчен гражданның, гражданның хәлләрен бетерү өчен кирәкле срокка күчерелә.

4.6. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

4.6.1. Инспекция визиты контрольлек итүче затның (аның филиалларының, аерым

структур бүлекчэлэрнең Вәкилләренә) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты производство объектының контрольлек итүче затына һәм милекчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контрольдә тотыла торган затлар яки аларның вәкилләре инспекторның Биналарга, корылмаларга, биналарга каршылыксыз үтеп керүен тәмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын бер урында эшчәнлек башкару яисә бер житештерү объектында (территориядә) үткәрү вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.2. Инспекция визиты барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язма аңлатмалар алу;

г) мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотыла торган зат (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) яисә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген башкару) урынында булырга тиеш булган документларны таләп итү.

Инспекция визитын аудио яки видеоэлементә аша да дистанцион хезмәттәшлек чаралары ярдәмендә уздырырга рәхсәт ителә.

4.6.3. Планнан тыш инспекция визиты прокуратура органнары белән килештерү буенча гына уздырылырга мөмкин, моннан тыш, аны 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешендә уздыру очрактарыннан тыш.

4.6.4. Рейдта житештерү объектына ия булу, файдалану яки идарә итүне гамәлгә ашыручы контроль затларның теләсә кайсы санына карата уздырыла.

Рейд тикшерүе үткәрү чорында бер контроль зат белән үзара бәйләнеш вакыты бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.5. Рейд тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язма аңлатмалар алу;

г) документларны таләп итү;

д) экспертиза.

4.6.6. Производство объектларына ия булган, файдаланучы яки идарә итүче контрольлек итүче затлар рейд тикшерүе барышында инспекторларның рейд тикшерүен үткәрү турында карарда күрсәтелгән житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак урыннардан тыш) каршылыксыз керүен тәмин итәргә тиеш.

4.6.7. Рейд тикшерүе нәтижәсендә мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүен үткәрү урынында мәжбүри таләпләрне бозган һәр контрольлек итүче затка карата контроль чарасын төзи.

4.6.8. Рейд тикшерүе прокуратура органнары белән килешү нигезендә генә үткәрелә ала, моннан тыш, аны 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешендә уздыру очрактарыннан тыш № 248-ФЗ.

4.6.9. Элеге Нигезләмәнең 4.6.2, 4.6.5 пунктларында каралган контроль гамәлләре

элегә Нигезләмәнең 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.5.8 - 4.5.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.7. Мәжбүри таләпләрне үтәү (куркынычсызлык мониторингы)

4.7.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең үтәлешен (куркынычсызлык мониторингы) күзәткәндә контроль органының булган контроль объектлары турында мәгълүматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне жыя, анализлай, контрольдә тотучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында бирелә, шулай ук дәүләт мәгълүмат системаларындагы мәгълүматлар, «Интернет» челтәреннән мәгълүматлар, башка һәркем өчен мөмкин булган башка белешмәләр бирелә, шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автомат режимында эшләүче техник чараларыннан файдаланучы мәгълүматлардан файдаланып алынган мәгълүматлар.

4.7.2. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлүен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) яки зыян китерү куркынычы барлыкка килү очраklары ачыкланса, эзерләнгән торган мәжбүри таләпләрне бозулар турында, мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр контроль органы тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

- 1) элегә Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чара уздыру турында карар;
- 2) кисәтүне игълан итү турында карар;

4.8. Күчмә тикшерү

4.8.1. Күчмә тикшерү контроль астында булган затларның мәжбүри таләпләрен үтәвен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.8.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, аерым структур бүлекчәләренң Вәкилләкләренң) урнашу (башкару) урыны, гражданның эшчәнлеген тормышка ашыру урыны, контроль объектның урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контроль зат белән үзара бәйләнеш рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында житештерү объектларына һәркем керә алырлык (чикләnmәгән даирәдә булу өчен ачык) тикшерү үткәрелергә мөмкин.

4.8.3. Күчмә тикшерү контроль затка хәбәр итмичә үткәрелә.

Бер объектка (бер-берсенә якин урнашкан берничә объектка) күчмә тикшерү үткәрү срогы, контроль төре турында Федераль законда башкасы билгеләнмәсә, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.8.4. Күчмә тикшерүне үткәрү нәтижәләре буенча Нигезләмәнең 4.9.1 пунктындагы 1 һәм 2 пунктчаларында карарлар кабул ителә алмый.

4.9. Контроль чаралар нәтижәләре буенча тикшерү органы тарафыннан күрелә торган чаралар

4.9.1. Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуларны тикшерү чарасын үткәргәндә ачыкланган очракта контроль органы бурычлы:

- 1) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыян китерүне) булдырмау яки аны китерүне туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән судка биналарны, корылмаларны, корылмаларны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга мәгълүматның булу-булмавы турында теләсә нинди мәгълүмат бирү хакында таләп белән мөрәжәгать итүгә кадәр кабул итәргә закон белән сакланган кыйммәтләргә зыян (зыян) куркынычлары һәм аны булдырмау ысуллары, контроль чараны үткәргәндә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яки) файдаланучы оешманың эшчәнлегә, аларның биналарын, корылмаларын, бүлмәләрен, жиһазларын, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләү (куллану), алар тарафыннан житештерелә һәм гамәлгә ашырыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, күрсәтелә торган хезмәтләр турыдан-туры закон белән саклана торган зыян китерүгә (зыян китерүгә) куркыныч тудыра дип билгеләнә кыйммәтләргә яки андый зыян (зыян) сәбәп;
- 2) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерүне тикшереп торуну гамәлгә ашыру, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китермәскә;
- 3) тикшерү чарасы барышында тиешле бозуларны ачыклаганда, административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә гаепле затларны җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә.
- 4) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян китерү) профилактикасына юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү буенча рекомендация бирү мәсьәләсен карап тикшерергә.

4.9.2. Контрольдә тотыла торган зат тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 4.9.1

пунктындагы 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарны үтәү срогы чыкканнан соң йә әлеге карар тапшырган документларны һәм белешмәләрне күрсәтелгән срогы чыкканчы контрольлек итүче зат тарафыннан тапшырылганда, йә мәжбүри таләпләрнең (иминлек мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алган очракта, контроль органы тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә карарның үтәлешен бәяли мәгълүматлар, алынган мәгълүматлар.

4.9.3. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контрольдә тотыла торган зат тарафыннан алар нигезендә яисә мәжбүри таләпләрнең үтәлешен (куркынычсызлык мониторингын) күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карарның үтәлеше турында нәтижә ясап булмый, контроль органы күрсәтелгән карарның үтәлешен инспекция визитын, рейд тикшерүен яки документар тикшерүне уздыру юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелсә, күчмә тикшерү үткәрү рәхсәт ителә.

4.9.4. Әлеге Нигезләмәнең 4.9.2 пунктында каралган контроль чараны үткәрү нәтижәләре буенча контроль орган карарның тиешенчә үтәлмәгәнлегә яки тиешенчә

үтәмәве ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, кабат контрольгә алына торган затка бирә.

5. Контроль орган карарларына шикаять бирү

5.1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл җирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә белән, Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда шикаятьләр бирүнең судка кадәр тәртибе кулланылмый.

5.2. Контроль (күзәтчелек) органының карарлары, аның вазыйфай затларының гамәлләре (гамәл кылмавы) суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

Кушымта 1

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы
Морт авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү
өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә

**Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл
жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне
тормышка ашыруга вәкаләтле Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль
районы Морт авыл жирлеге Башкарма комитетының вазыйфай затлары
исемлеге**

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе.

2. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе урынбасары.

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлегендә территорияләрне төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә кертү критерийлары

п/п	Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль объектлары	Риск категориясе
1	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр соңгы өч ел эчендә юридик зат яисә шәхси эшкуар эшчәнлеген юридик затка, аның вазифаи затларына яки шәхси эшкуарга административ жәза бирү турында Карар кабул ителгән көнне Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен бозуга бәйлә рәвештә Административ хокук бозу кылган өчен риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән көнне үз көченә кертгән юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлеге Советының 2013 елның 07 августындагы 106 номерлы карары белән расланган (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре).	Значительный риск
2	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр соңгы өч ел эчендә юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләрен үтәмәү факты буенча бирелгән Карарда билгеләнгән вакыт эчендә үтәлмәгән риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән датага булган очракта	Средний риск
3	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр соңгы биш ел эчендә юридик зат яисә шәхси эшмәкәр эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләрен үтәмәгән өчен планлы яки планнан тыш тикшерү уздыру нәтижәләре буенча бирелгән күрсәтмәнең риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән датасына булган очракта	Умеренный риск
4	Юридик затлар, хосусый эшмәкәрләр һәм физик затлар, әлеге критерийларның 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, төзекләндерү	Низкий риск

	өлкәсендә юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген риск категориясенә кертүнең әлеге критерийлары булмаганда	
--	---	--

Татарстан Республикасы
Алабуга муниципаль районы
Морт авыл жирлеге Советының
“30 сентябрь” № 65 карары белән расланды

Татарстан Республикасының Алабуга муниципаль районының Морт авыл территориясен яхшырту өлкәсендә муниципаль контрольне тормышка ашыру кысаларында расланган мәжбүри таләпләрне бозу риск күрсәткечләре исемлеге

1. Күрше территориядә яки бүтән жәмәгать урыннарында чүп-чар, житештерү һәм куллану калдыклары, шулай ук аларда төзелеш һәм башка инерт материаллар саклау.
2. Карны саклау яки ташлау, бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннардагы калдыклар.
3. Карантин, агулы һәм чүп үләннәре, күрше территориядә агач һәм куакларның агач калдыклары.
4. Күрше территорияне саклау, күрше территорияне чүпләү, жир участогында һәм / яки күрше территориядә норматив 15 смнан арткан үлән үсүе.
5. Биналар, корылмалар, корылмалар фасадларында, биналар, корылмалар, корылмаларның башка стеналарында, шулай ук төзекләндерү элементларында һәм жәмәгать урыннарында рөхсәтсез язулар яки рәсемнәр булу.
6. Гражданнарның ирекле һәм куркынычсыз үтүен тыя торган боз булу, күрше территорияләрдә кар саклау.
7. Биналар һәм корылмалар түбәләрендә икикллар булу.
8. Мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына, халык өчен социаль хезмәт күрсәтү мөмкинлекләре чикләнгән кешеләрнең бушлай керүләренә комачаулый торган коймалар булу.
9. Махсус билгеләрне, инженер структураларын эшләтеп жибәрү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган язмаларны юк итү яки бозу.
10. earthир эшләрен башкару өчен рөхсәтсез яисә андый рөхсәтнең куллану вакытыннан артып китү.
11. workир эшкәртү майданында стандарт фехтовкалау булмау.

12. buildingsир эшлэре вакытында биналарга һәм подъездларга бушлай керү, шулай ук ишегалдына бушлай керү өчен киртэләр булдыру, жәяүлеләрнең куркынычсызлыгын һәм жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлыгын тәмин итү, шул исәптән инвалидлар һәм хәрәкәте чиклэнгән кешеләр.

13. Автомобильләрне газонга яисә башка яшеллэндерелгән яки ял итү урыннарына урнаштыру, яшеллэндерү кагыйдэләре белән чиклэнгән транспорт чараларын урнаштыру.

14. Чыгару (сүтү), утырту, янадан утырту, агачларны һәм куакларны кисү билеты яки агачларны һәм куакларны утырту, кисү һәм кисү өчен рөхсәтсез рөхсәтсез.

15. Гомуми майданнарда авыл хужалыгы һәм башка төр хайваннар һәм кошларны көтү.

Татарстан Республикасы
Алабуга муниципаль районы
Морт авыл жирлегене Советының
“30 сентябрь” № 65 карары белән расланды

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Морт авыл жирлегене территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр, контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре.

1. Төп метрика һәм аларның максатчан кыйммәтләре:

Мәжбүри таләпләрне бозу очрактарынан бетерелгән хокук бозулар өлеше - 70%.

Чираттагы календарь елына планлы тикшерү чараларын үткөрү планының үтәлеше - 100%.

Контроль чаралар үткәргәндә тикшерү органы һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятьләр өлеше - 0%. Тикшерү чараларының юкка чыгарылган нәтижәләре өлеше - 0%.

Нәтижәдә бозулар ачыкланган, ләкин административ йогынты ясауның тиешле чаралары күрелмәгән контроль чараларның өлеше - 5%.

Контроль орган материаллары буенча административ жәза бирү турында чыгарылган суд карарларының өлеше - 95%.

2. Күрсәткеч күрсәткечләр:

Татарстан Республикасының Елабуга муниципаль районының Мортковский авыл бистәсе территориясен яхшырту өлкәсендә муниципаль контроль эшләгәндә, түбәндәге күрсәткечләр билгеләнде:

- отчет чорында башкарылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) эшчәнлегене саны;

- отчет чорында контроль объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы күрсәткечләре белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә башкарылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) эшчәнлегене саны, яки контроль объектның тайпылышы. андый параметрлардан, отчет чоры өчен;

- контроль (күзәтү) чараларының гомуми саны отчет чорында башкарылган үзара бәйләнеш белән;

- үзара бәйләнештә контроль (күзәтү) эшчәнлегене саны отчет чорында башкарылган СМНның һәр төре өчен;

- контроль (күзәтү) эшчәнлегене саны отчет чоры өчен дистанцион үзара бәйләнеш чараларын куллану;

- мәжбүри профилактик визитлар саны отчет чорында;

- отчет чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны

отчет (контроль) чаралар саны, нәтижәләре мәжбүри таләпләрнең бозылуы ачыкланган, отчет чоры өчен;

- хисап чорына контроль (күзэтчелек) чаралар саны, административ хокук бозулар очрактары башланган;
  - отчет чоры өчен контроль (контроль) чаралар нәтижәләренә салынган административ штраф күләме;
  - отчет чорына контроль (күзэтчелек) чараларын үткәрүне раслау өчен прокуратурага жиберелгән гаризалар саны;
  - отчет (контроль) чаралар үткәрүне раслау өчен прокуратурага жиберелгән гаризалар саны, прокуратура раслаудан баш тарткан, отчет чоры өчен;
  - отчет чоры ахырында контроль объектларның гомуми саны;
  - отчет чоры ахырында риск категорияләренә һәрберсе өчен риск категорияләре дип классификацияләнгән контроль объектлар саны;
  - отчет чоры ахырында теркәлгән контроль кешеләр саны;
  - хисап чорына контроль (күзэтчелек) чаралар күрелгән теркәлгән контроль кешеләр саны;
  - контроль (контроль) орган чиновникларының отчет чорына жиберелгән карарларына, гамәлләренә (хаталарына) каршы тору турындагы гаризалар саны;
  - контроль (контроль) орган чиновникларының судка жиберелгән карарларына, эшләренә (хәрәкәтсезлегенә) каршы тору турындагы гаризалар саны, карар кабул ителгән;
- отчет чорына күрсәтелгән таләпләрне канәгатьләндерү турында;
дәүләт контроле (күзэтчелеге) оештыру һәм тормышка ашыру таләпләрен тупас бозу белән башкарылган контроль (контроль) чаралар саны һәм нәтижәләре яраксыз дип игълан ителде һәм (яки) отчет чорында юкка чыгарылды.